

รายวิชา ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics)

โดย...พระครูปริยัติโสภณ ดร.

สัปดาห์ที่ 4 : ภาษากับสังคม (Language and Society)

บทนำ

ภาษามิได้เป็นเพียงเครื่องมือในการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของมนุษย์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคมเป็นหัวใจสำคัญของสาขา สังคมภาษาศาสตร์ (**Sociolinguistics**) ซึ่งศึกษาว่าปัจจัยทางสังคม เช่น อายุ เพศ การศึกษา ชนชั้น อาชีพ และวัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาอย่างไร

นักภาษาศาสตร์ผู้มีบทบาทสำคัญในสาขานี้ ได้แก่ William Labov, Dell Hymes และ Peter Trudgill

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคม

(Language and Society)

ความหมาย

ภาษาและสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะภาษาถูกสร้าง ใช้ และพัฒนาโดยสมาชิกของสังคม ขณะเดียวกัน สังคมก็มีอิทธิพลต่อรูปแบบการใช้ภาษา

ตามแนวคิดของ Dell Hymes

"Language cannot be understood apart from the social context in which it is used."

กล่าวคือ การศึกษาภาษาจะต้องพิจารณาบริบททางสังคมร่วมด้วย

ภาษาได้รับอิทธิพลจากสังคม

ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อภาษา ได้แก่

อายุ

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

วัยรุ่น:

- That's awesome!
- Cool!

ผู้สูงอายุ:

- That's very good.
 - Excellent.
-

อาชีพ

แพทย์:

- The patient has hypertension.

คนทั่วไป:

- He has high blood pressure.
-

ระดับการศึกษา

ภาษาทางการ:

- I regret to inform you that your application was unsuccessful.

ภาษาทั่วไป:

- Sorry, you didn't get the job.
-

ภาษาเป็นตัวสะท้อนสังคม

ภาษาแสดงให้เห็นถึงค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคม

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

- freedom
- democracy
- equality

คำเหล่านี้สะท้อนแนวคิดสำคัญในสังคมตะวันตก

สรุป

ภาษาและสังคมมีความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกัน ภาษาได้รับอิทธิพลจากสังคม และในขณะเดียวกันก็สะท้อนลักษณะของสังคมด้วย

2. ภาษาถิ่น

(Dialect)

ความหมาย

ภาษาถิ่น คือ รูปแบบของภาษาที่ใช้ในพื้นที่หรือกลุ่มสังคมเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากภาษาถิ่นอื่นในด้านเสียง คำศัพท์ หรือไวยากรณ์

Peter Trudgill ให้ความหมายว่า

"A dialect is a variety of language distinguished by grammar, vocabulary, and pronunciation."

ประเภทของภาษาถิ่น

1. ภาษาถิ่นทางภูมิศาสตร์

(Regional Dialect)

เกิดจากความแตกต่างทางพื้นที่

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

British English

- flat
- lift
- holiday

American English

- apartment
- elevator
- vacation

แม้หมายถึงสิ่งเดียวกัน แต่ใช้คำต่างกัน

2. ภาษาถิ่นทางสังคม

(Social Dialect)

เกิดจากความแตกต่างของชนชั้นหรือกลุ่มสังคม

ตัวอย่าง

ภาษามาตรฐาน:

- I haven't done anything.

ภาษาพูดบางกลุ่ม:

- I ain't done nothing.
-

ตัวอย่างสำเนียงอังกฤษ

Cockney English

- think → fink
- three → free

Scottish English

- wee = small

ตัวอย่างประโยค

- It's a wee house.

แปลว่า

- It is a small house.
-

สรุป

ภาษาถิ่นเป็นความหลากหลายตามธรรมชาติของภาษา และไม่ได้หมายความว่าภาษาถิ่นใดดีกว่าหรือด้อยกว่าภาษาถิ่นอื่น

3. ภาษามาตรฐาน

(Standard Language)

ความหมาย

ภาษามาตรฐาน คือ รูปแบบภาษาที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการในสังคม ใช้ในการศึกษา การบริหารราชการ สื่อมวลชน และเอกสารทางการ

ตามแนวคิดของ Ronald Wardhaugh

Standard language is a socially preferred variety of language.

ลักษณะของภาษามาตรฐาน

มีการกำหนดกฎเกณฑ์

ตัวอย่าง

- grammar books
 - dictionaries
-

ใช้ในระบบการศึกษา

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

- Standard English

ประโยค

- She doesn't know the answer.

ถือเป็นรูปแบบมาตรฐาน

ใช้ในเอกสารทางการ

ตัวอย่าง

- Academic writing
 - Government documents
 - News reports
-

ตัวอย่าง

Standard English

- He doesn't have any money.

Non-standard English

- He don't have no money.
-

ข้อควรเข้าใจ

ภาษามาตรฐานไม่ได้ "ดีกว่า" ภาษาถิ่น แต่เป็นรูปแบบที่สังคมกำหนดให้ใช้ใน
สถานการณ์ทางการ

4. ภาษาและอัตลักษณ์ทางสังคม

(Language and Social Identity)

ความหมาย

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสดงอัตลักษณ์ของบุคคลและกลุ่มสังคม เช่น เพศ อายุ
เชื้อชาติ ศาสนา อาชีพ และความเป็นสมาชิกของชุมชน

Joshua Fishman กล่าวว่า

Language is one of the strongest symbols of group
identity.

ภาษาแสดงอัตลักษณ์ด้านอายุ

วัยรุ่นมักใช้คำเฉพาะกลุ่ม

ตัวอย่าง

- That's lit.
- No cap.
- Bro.

คำเหล่านี้ช่วยแสดงความเป็นสมาชิกของกลุ่มวัยรุ่น

ภาษาแสดงอัตลักษณ์ด้านอาชีพ

นักกฎหมาย

- The defendant pleaded guilty.

แพทย์

- The patient is in stable condition.
-

ภาษาแสดงอัตลักษณ์ด้านชาติพันธุ์

ตัวอย่าง

ผู้พูดภาษาอังกฤษเชื้อสายสเปนในสหรัฐอเมริกา

- Spanglish

เช่น

- I'm going to la tienda.

(la tienda = ร้านค้า)

ภาษาแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ตัวอย่าง

- Thanksgiving
- Halloween
- Christmas

คำเหล่านี้สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษ

ทฤษฎีสำคัญ

Speech Community

John J. Gumperz เสนอแนวคิดว่า

คนในชุมชนเดียวกันมักมีรูปแบบการใช้ภาษาร่วมกัน ซึ่งสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นสมาชิกของกลุ่ม

Social Identity Theory

Henri Tajfel อธิบายว่า

มนุษย์ใช้ภาษาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างและแสดงตัวตนทางสังคม

ตารางสรุป

หัวข้อ

ความหมาย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับ
สังคม

ภาษาได้รับอิทธิพลจากสังคมและสะท้อนสังคม

ภาษาถิ่น

รูปแบบภาษาที่แตกต่างตามพื้นที่หรือกลุ่มสังคม

ภาษามาตรฐาน

ภาษาที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ

ภาษาและอัตลักษณ์ทางสังคม

ภาษาเป็นเครื่องมือแสดงตัวตนและความเป็นสมาชิก
ของกลุ่ม

งานมอบหมายแบบอัตนัย

ข้อที่ 1

จงอธิบายความแตกต่างระหว่าง "ภาษาถิ่น (Dialect)" และ "ภาษามาตรฐาน (Standard Language)" พร้อมยกตัวอย่างจากภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 ตัวอย่าง และวิเคราะห์ว่าทั้งสองรูปแบบมีบทบาทต่อสังคมอย่างไร

ข้อที่ 2

จงวิเคราะห์ว่า "ภาษาเป็นเครื่องมือสร้างอัตลักษณ์ทางสังคม" อย่างไร โดยยกตัวอย่างจากภาษาอังกฤษในกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวิชาชีพ หรือกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ พร้อมอธิบายว่าการใช้ภาษามีผลต่อการยอมรับทางสังคมอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

1. Labov, W. (1972). *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
2. Hymes, D. (1974). *Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
3. Trudgill, P. (2000). *Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society* (4th ed.). London: Penguin Books.
4. Wardhaugh, R., & Fuller, J. M. (2021). *An Introduction to Sociolinguistics* (9th ed.). Oxford: Wiley-Blackwell.
5. Fishman, J. A. (1972). *The Sociology of Language*. Rowley, MA: Newbury House.
6. Gumperz, J. J. (1982). *Discourse Strategies*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Yule, G. (2020). *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
8. Holmes, J., & Wilson, N. (2022). *An Introduction to Sociolinguistics* (6th ed.). London: Routledge.